

KLIIMAMINISTEERIUM

Keskkonnaamet

Teie 17.07.2024 nr DM-120408-14

Meie 15.08.2024 nr 14-6/24/3505-2

Vastuskiri riigihuvi väljaselgitamisele Altmetsa uuringuruumi geoloogilise uuringu loa taotluse menetluses

Pöördusite Kliimaministeeriumi poole Altmetsa uuringuruumi geoloogilise uuringuloa (edaspidi uuringuloa) taotluse kohta seisukoha saamiseks, et selgitada riigi huvi olemasolu või selle puudumist (saabunud 17.07.2024, reg-nr 14-6/24/3505).

Taotletav uuringuruum asub Harju maakonnas Maardu linnas reformimata riigimaal asuvatel kinnistutel Põhjaranna tee 17a (katastritunnus: 44601:001:0723) ja Piiri tee 11 (katastritunnus: 44601:001:0865). Geoloogilise uuringuga soovitakse uurida ja selgitada välja Altmetsa uuringuruumis esineva maavara (kruus ja liiv) kvaliteet ning kasutamise- ja kaevandamisvõimalused. Uuringuruumi teenindusala pindala on 8,13 ha.

Maardu Linnavolikogu ei nõustunud 23.08.2022 otsusega nr 32 Altmetsa uuringuruumi uuringuloa andmisega (KOTKAS 26.08.2022 kiri nr DM-120408-7).

Maapõueseaduse § 35 lõike 1 punkti 10 järgi keeldutakse uuringuloa andmisest, kui kohaliku omavalitsuse üksus ei ole nõus selle andmisega. Sama paragrahvi lõige 3 ütleb, et kui kohaliku omavalitsuse üksus ei ole nõus uuringuloa andmisega, võib loa andja taotleja ettepanekul taotleda loa andmise nõusolekut Vabariigi Valitsuselt. Vabariigi Valitsus annab loa andmiseks nõusoleku vaid erandjuhtudel, kui selleks on ülekaalukas riigi huvi. Seega ei ole uuringuluba võimalik anda Vabariigi Valitsuse nõusolekuta, kui kohalik omavalitsusüksus ei ole loa andmisega nõustunud.

Maapõueseaduse seletuskirja kohaselt on riigi huvi määratlemata õigusmõiste ning selle sisustamisel lähtutakse konkreetsest olukorrast. Maavarade uurimise, kaevandamise ja kasutamise riigi huvi on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strateegiadokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“. Ehitusmaavarade varustuskindluse hindamise kava (kinnitatud majandus- ja taristuministri 08.03.2023 käskkirjaga nr 42) kohaselt on ehitusmaavarade kasutamine riigi strateegiline huvi, mis peab tagama tarbijate nõuetekohase ja majanduslikult optimaalse varustamise kvaliteetsete ehitusmaavaradega. Kohalike ehitusmaavarade kasutamine aitab tagada Eesti majanduse konkurentsivõimet ning jätkata ühiskonnaheaolu ja ohutuse tõstmiseks vajalike ehitusmaterjalide tootmist. Seejuures tuleb silmas pidada, et ehitusmaavarade kaevandamine peab toimuma minimaalsete keskkonnamõjudega ja kasutamine peab lähtuma ringmajanduse põhimõtetest, millega kaasneb ressurside võimalikult

suure lisandväärtusega ning kestlik kasutamine. Samuti on riigile oluline kvaliteetse maapõuealase informatsiooni kogumine ja omamine ning saada ülevaade olemasolevatest ressurssidest ja nende väärindamise võimalustest. Riigi huvi hindamisel tuleb kaaluda, kas praegusel hetkel on erandjuhul riigil vajalik just selles konkreetses kohas ja maavara liigi kohta saada maapõuealast informatsiooni.

Ehitusmaavarade varustuskindlus näitab, kui kauaks jätkub maakonnas või maakondades kaevandamisloaga kaevandada antud ehitusmaavarade varu arvestades maakonna või maakondade ehitusmaavarade keskmist vajadust. Kui varustuskindluse hindamise tulemusel selgub, et kaevandatava varu jääb rahuldab maakonna või maakondade vajaduse liiva ja kruusa osas enam kui 10ks aastaks ning lubja- ja dolokivi osas enam kui 15ks aastaks, siis loetakse, et kaevandamisloa andmiseks riigi huvi varustuskindluse aspektist võib puududa.

Seisuga 13.08.2024 on Harju maakonnas ehitusliiva varustuskindlus tagatud ligikaudu 30 aastaks, ehituskruusa varustuskindlus ligikaudu 14 aastaks ning täitematerjali varustuskindlus ligikaudu 21 aastaks.

Lisaks selgitame, et Vabariigi Valitsus on 23.12.2021 korraldusega nr 447 algatanud Harju maakonnaplaneeringu maavarade teemaplaneeringu ja keskkonnamõtjude strateegilise hindamise. Teemaplaneeringu eesmärk on koostöös riigi, kohalike omavalitsuste, kogukondade ja ettevõtetega seada riiklikud strateegilised maakasutusprioriteedid maavara uurimiseks ja kaevandamiseks, tagamaks võimalused ühiskonna vajaduste rahuldamiseks.

Praeguseks on pooleli planeeringulahenduse koostamine ning on lähiajal alustatakse arutelusid kohalike kogukondadega, mõjutatud osapooltega ning valdkonna ettevõtetega ja erialaliitudega. Kuna teemaplaneeringu koostamine on jõudnud etappi, mille jooksul toimuvad arutelud osapooltega ja hakatakse kokku leppima alasid, kus tulevikus on võimalik ehitusmaavarasid kaevandada, on otstarbekas hinnata uurimise ja kaevandamise riiklikku huvi ning võimalikkust teemaplaneeringu protsessis. Teemaplaneeringu kehtestamine on kavandatud 2025. aasta lõpu.

Leiame, et enne kokkulepete saavutamist või planeeringulahenduse kehtestamist ei ole otstarbekas Altmetsa uuringuloa taotlusega pöörduda otsuse tegemiseks Vabariigi Valitsuse poole. Palume kaaluda nimetatud taotluse menetluse tähtaega pikendada käesoleva aasta lõpuni.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Jaanus Uiga

energeetika ja maavarade asekanstler

Harry Kuivkaev, 626 2964
harry.kuivkaev@kliimaministerium.ee